

УДК 336.225.3

Ксьонжик І. В.

*д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Мацьків Г. В.*

*к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний університет природокористування, м. Львів*

НОВІ ПОДАТКОВІ РЕАЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Для підтримки українського бізнесу в умовах війни та для післявоєнного стану розбудови економіки країни потрібна нова «лояльна» податкова модель. Створення сприятливого податкового середовища було започатковано підписанням президентом Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 № 2120-IX [3].

Введення воєнного стану вносить свої корективи в діяльність суб'єктів бізнесу та відображення цієї діяльності в системі обліку. Зміни діючого законодавства стосуються, як юридичних так і фізичних осіб-підприємців.

В структурі вітчизняного підприємництва частка малого бізнесу складає 99,06%, середнього – 0,91% і великого – 0,03%, тому не дивно, що основні заходи держави були направлені на малий і середній бізнес [4].

Оновлення зачепили, в першу чергу, спрощену систему оподаткування. Так, ФОП-и, які належать до 1 та 2 групи, можуть не сплачувати єдиний податок за період з 01.04.2022р. до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану навіть якщо працюють і отримують дохід. Якщо ж ФОП-и 1та 2 групи мають бажання підтримати державу, то можуть сплачувати за власним бажанням єдиний податок. Відповідно, якщо ви не сплачуєте єдиний податок, то в декларації за відповідний період дані по єдиному податку не заповнюєте згідно п.9.1 підрозділу 8 розділу XX Податкового кодексу України [5].

Що стосується ФОП-ів 3 та 4 групи, то вони не звільняють від сплати єдиного податку. Для цього Законом на період воєнного стану

для платників, що перебувають на 3 групі єдиного податку збільшено ліміт річного доходу з 7 млн 600 тис гривень до 10 млрд гривень, і відсутні обмежень щодо кількості працівників.

Таким чином, фактично, з врахуванням вище зазначених змін, платниками єдиного податку 3-ої групи є як ФОП-и так і юридичні особи, які вписуються у визначені обмеження. Ставка становитиме 2% від обороту незалежно від виду діяльності (виняток становить діяльність, пов'язана з підакцизними товарами, гральним бізнесом, обміном валют та видобуток і реалізація корисних копалин, банки, страхові компанії, ломбарди ФОП, юрособи-нерезиденти та ін.). ПДВ на цей період не нараховуватиметься і не сплачуватиметься. Звітний період квартал, сплата помісячно до 15 числа. Заяву про перехід на спрощену систему з особливостями необхідно подати до 31 березня [2].

Також ФОП-и як на спрощеній, та і на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерського господарства звільняються від сплати ЄСВ «за себе». Ця норма стартує з 1 березня 2022 року і припиняє дію через рік після закінчення воєнного стану [1].

ФОП-ам 2 і 3 групи дозволяється не сплачувати ЄСВ за мобілізованих працівників. Такі суми будуть сплачені з коштів держбюджету. Протягом воєнного стану та 3 місяці потому штрафи та пеня з ЄСВ не стягується, а перевірки не проводяться.

Держава звільнила осіб, земельні ділянки або активи, яких розташовані на територіях, де ведуться бойові дії або на тимчасово окупованих територіях від сплати земельного податку та орендної плати (на період з 1 березня 2022 р. до 31 грудня року, наступного за роком в якому припинено воєнний стан); мінімального податкового зобов'язання за земельні ділянки (за 2022 та 2023 роки); екологічного податку - за 2022 рік [2].

На сьогодні Кабінет Міністрів України не затвердив перелік територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих територій. Ймовірно, до цього переліку увійдуть Київська, Чернігівська, Сумська, Харківська, Херсонська, Миколаївська, Донецька та Луганська області.

Отже, запровадження нововведень в діючу систему оподаткування має на меті «оживити» економіку та підтримати бізнес в складних умовах.

Список використаних джерел:

1. Бец Н.Юанси оподаткування бізнесу в умовах воєнного стану
URL:<https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/nyuansi-opodatkuvannya-biznesu-v-umovah-voennogo-stanu.html>
2. Бородкін О., Ємець Р. Податкова реформи в період воєнного стану. URL:<https://vkr.ua/publication/podatkova-reforma-v-period-voienного-stanu-shcho-priynuali-15-bereznya>
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 № 2120-IX
URL:<https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/77303.html>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.04.2022).
5. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 01.04.2022).